

**ONA TILI VA ADABIYOT FANINI INTEGRALLASHGAN YONDASHUV
ASOSIDA O‘RGATISH**

Muhammadova Marjona Mo‘min Qizi

OSIYO XALQARO UNIVERSITETI 1-BOSQICH MAGISTRI

Annotatsiya: Mazkur tezisda ona tili va adabiyot fanlarini integrallashgan yondashuv asosida o‘qitishning nazariy asoslari, amaliy ahamiyati hamda ta’lim jarayonidagi samaradorligi yoritilgan. Fanlararo integratsiya orqali o‘quvchilarning til kompetensiyasi, badiiy-estetik tafakkuri va kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirish masalalari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: integratsiya, ona tili, adabiyot, kompetensiyaviy yondashuv, fanlararo bog‘liqlik, kommunikativ ta’lim.

Bugungi kunda ta’lim jarayonida fanlarni alohida-alohida emas, balki o‘zaro uzviy bog‘liq holda o‘qitish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, ona tili va adabiyot fanlari mazmunan bir-birini to‘ldiruvchi, umumiy maqsadga xizmat qiluvchi fanlar hisoblanadi. Shu bois ularni integrallashgan yondashuv asosida o‘qitish ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Integrallashgan yondashuv o‘quvchilarda til hodisalarini badiiy matnlar asosida tahlil qilish, grammatik bilimlarni nutq jarayonida qo‘llash, badiiy asar mazmuni orqali til birliklarining funksional xususiyatlarini anglash imkonini beradi. Adabiy matnlar ona tili darslarida til material sifatida qo‘llanilishi, til qoidalarining esa adabiyot darslarida amaliy mustahkamlanishi fanlararo uyg‘unlikni ta’minlaydi.

Bilamizki, uzluksiz ta’lim tizimida ona tilini o‘qitish asosiy o‘rin egallaydi. XXI asr axborot texnologiyalari asri. Ona tili darslariga noan’anaviy darslarni olib kirish va uni ta’lim mazmuniga singdirish, dars o‘tishning yangi-yangi usullarini topish DTS talablarini bajarishga zamin yaratadi. Integratsiyalashtirish natijasida tejab qolinganda vaqt mobaynida darslikdan tashqari ma’lumotlar berishimiz mumkin bo‘ladi. Masalan ona tili darsi bilan adabiyot darsini integratsiyalashtirish jarayonida har ikkala fanga tegishli bo‘lgan savol bilan murojaat qilamiz, natijada o‘quvchi ikkala fandan ham o‘tganlarini takrorlab oladi va qo‘shimcha o‘zi bilganlarini ham ifoda etadi. Bunday maqsadni amalga oshirishda bizga interaktiv metodlarimiz yordam beradi. Qo‘yilayotgan muammo har ikkala darsga taaluqli bo‘lishi lozim.

Darsda integratsion texnologiyani qo‘llash jarayonida foydalaniladigan metod va vositalarning xilma-xil bo‘lishini ta’minlash integratsiyalashtirilgan darslarni yanada qiziqarli bo‘lishini ta’minlaydi. Darslarning sifat samaradorligi oshadi. Shu bilan birga ona tili fanini texnologiya fani bilan ham bog‘lab o‘qitish mumkin. Ona tili darslarida ayrim mavzularni

o'rgatish jarayonda kasb-hunarga oid misollarni qo'llash orqali ham ona tili va texnologiya fanlarini bir-biriga bog'lash mumkin⁴⁷.

Ona tili grammatik bilimlar, so'z boyligi va nutq madaniyatini shakllantirsa, adabiyot badiiy-estetik tafakkur, axloqiy qarashlar va ma'naviy dunyoqarashni rivojlantiradi. Ushbu fanlarni alohida-alohida o'qitish o'quvchilarda parchalanib qolgan bilimlarni yuzaga keltirishi mumkin. Integrallashgan yondashuv esa bilimlarning uzviyligini ta'minlaydi.

Mazkur yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish, ijodiy yondashish hamda og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, integratsiya asosida tashkil etilgan darslar ta'limning kompetensiyaviy yondashuv talablariga to'liq javob beradi va o'quvchilarda tilga hamda milliy adabiyotga nisbatan qiziqishni oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, ona tili va adabiyot fanlarini integrallashgan yondashuv asosida o'qitish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u o'quvchilarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Baron-Cohen S. *The Science of Empathy*. — Cambridge: MIT Press, 2011.
2. Рахимова, Н., & Янгибоева, Ж. (2025). ВЛИЯНИЕ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОВ НА ОБОГАЩЕНИЕ ЛЕКСИЧЕСКОГО ЗАПАСА И РАЗВИТИЕ РЕЧЕВЫХ НАВЫКОВ. *Modern Science and Research*, 4(1), 416-427.
3. Рахимова, Н. (2024). СЕРГЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ ЕСЕНИН–ПЕВЕЦ НАРОДНОЙ ДУШИ. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(10), 191-198.
4. Рахимова, Н. Ш. (2024). ПАТРИОТИЗМ КАК КУЛЬТУРНЫЙ И ИДЕЙНЫЙ ФЕНОМЕН В РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ. *MEDICINE, PEDAGOGY AND TECHNOLOGY: THEORY AND PRACTICE*, 2(12), 95-104.
5. Рахимова, Н. (2025). ВЛИЯНИЕ СОВРЕМЕННОГО РУССКОГО ЯЗЫКА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОММУНИКАЦИИ СТУДЕНТОВ. *Modern Science and Research*, 4(1), 54-66.
6. Mayer J.D., Salovey P. *Emotional Intelligence*. — New York: Baywood Publishing, 1997.

⁴⁷ Shermetova, N. va Sobirova, S. (2024). ONA TILI DARSLARINI INTEGRATSIYA USULIDA TASHKIL QILISH VA O'QUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH.